

אי קלט (מזרח חדש)
 עתון יומי בלתי מפלגתי בשפה העברית
 העורכת: ד"ר ג'ורג' מרטון
 ועורך האחראי: דוד ש
 המ"ל: מורה חדש בע"מ, ת"א, רח' הנוב 11.
 XLIV. RVFOLYAM שנה מ"ד
 Főszerkesztő: Dr. MARTON GIZELLA
 Felelős szerkesztő: SCHÖN DEZSO
 Kiadó: Mizrach Chádás Ltd., Tel-Aviv,
 Hámegev 11. — POB 831.
 Telefon: Szerkesztőség: 31476
 Kiadóhivatal, hirdetés, nyomda: 31677.

UJ KELET

PARTONKIVÜLI NAPILAP

Alapító főszerkesztő: המיסר והעורך הראשון: ד"ר א. מרטון
 Dr. MARTON ERNŐ

Chruscsev sürgeti az atomtilalmi egyezmény aláírását

Spaak: A Szovjetunió nem ragaszkodik a megnehtámadási egyezményhez — Optimizmus Nyugaton

Páris. (IFP, Reuter, UPI). — Nikita Chruscsev kijelentette, hogy a Szovjetunió az atomtilalmi megegyezés létrehozását kívánja és azt nem köti a Varsói és az Atlanti Szövetségek közötti megnehtámadási szerződés feltételéhez. Ezt közölte Paul-Henri Spaak belga külügyminiszter, aki az Atlanti Szövetség tanácsában beszámolt Chruscsevvvel hétfőn Kiebben folytatott megbeszéléséről.

Spaak szerint Chruscsev, akit rendkívüli módon terhelnek a Szovjetunió belső problémái, ószintén kívánja a megállapodást és kijelentette, hogy már magának az atomtilalmi egyezmény aláírásának ténye csökkenteni fogja a két hatalmi blokk közötti feszültséget. Chruscsev ismételtén kihangsúlyozta, hogy

a Szovjetunió komoly gondokat okoz az a lehetőség, hogy Nyugat-Németország atomfegyvereket kap.

Chruscsev azt mondta, hogy a Szovjetunió most megengedheti magának a hadiköltségvetés csökkentését, mert elegendő atomfegyvere van és így nem kell további összegeket áldozni erre a célra.

A szovjet miniszterelnök azt javasolta, hogy Európában 800 kilométer szélességű semlegesített sávot létesítsenek a két hatalmi blokk között. Chruscsev nem ismételte meg Rapacki lengyel külügyminiszter követelését, hogy Közép-Európát mentesítsék az atomfegyverektől, hanem csupán arra utalt, hogy

ha egy ilyen rendkívüli státusz zónát létesítenek, ez kölcsönösen csökkenteni majd a meglepetésszerű támadás lehetőségét,

ami viszont a nemzetközi feszültség csökkentéséhez fog vezetni.

A Szovjetszka Rosszija című szovjet folyóirat Nikita Chruscsevnek Kelet-Berlinben tartott beszédét és az abban foglalt javaslatokat elemezve kijelentette, hogy nincs semmi akadály az atomtilalmi egyezmény megkötésének. A moszkvai rádió tegnapi

Ostromállapot Cambridgeben

Cambridge, (UPI). — Az amerikai Maryland állam-beli Cambridge városban részleges statáriumot rendeltek el és mozgósították a nemzetőrséget, miután fehér és feketebőrű lakosok között több óra hosszát tartó verekedésre és lövöldözésre került sor. Hat fehérbőrű lakost revolverlövésesekkel megsebesítettek. A nemzetőrség 450 katonája minden fontosabb pontot megszállt a városban és kordonnal zárta el egymástól a fehérek és a neregerek által lakott negyedeket. A városban betiltottak minden tüntetést és felvonulást, bezárták a mulatóhelyeket és betiltották szeszszállítások árusítását. Es te 9 órától kijárási tilalom van érvényben.

angolnyelvű adásának politikai kommentárja is hangsúlyozta, hogy az új szovjet kezdeményezés következtében fennállnak az objektív előfeltételek egy konstruktív jellegű atomtilalmi egyezmény megkötésére.

Londonban Averell Harriman, az Egyesült Államok helyettes külügyminisztere és az amerikai tárgyalóbizottság vezetője a moszkvai konferencián tárgyalásokat folytatott Macmillan miniszterelnökkel és lord Hailsham tudományos kutatásiügyi miniszterrel, aki az angol delegációt vezeti. A kiadott nyilatkozat szerint megállapodás jött létre

Anglia és Amerika egyetemes álláspontjáról a holnap kezdődő moszkvai háromnapos konferencián. Macmillan miniszterelnök egyébként pénteken fogadta A. Szoldatov szovjet nagykövetet, aki ismertette előtte Chruscsev álláspontját.

Washingtonban Dean Rusk külügyminiszter kijelentette, hogy Amerika a megegyezésre törekszik, de nem fog olyan egyezményt aláírni Moszkvában, amely nem áll összhangban az Atlanti Szövetség más tagjainak érdekeivel.

Ezzel kapcsolatban jólérsült körök arra utalnak, hogy Nyugat-Németország határozottan ellenzi a NATO és a varsói szövetség közötti megnehtámadási szerződést, amely Kelet-Németország közvetett elismerését jelentené.

Moszkvai angolszász diplomáciai körökben óvatos derülattással itélik meg a

Kudarcba fult a moszkvai ideologiai konferencia

Presztizsmentő zárónyilatkozatot fogalmaznak — Kádár hűségnyilatkozatot tett Chruscsev vonala mellett

Moszkva (IFP, Reuter és UPI). A szovjet és kínai kommunista pártok magasrangú megbízottainak tárgyalásai az ideologiai vizsály rendezéséről gyakorlatilag már lezárultak anélkül, hogy bármilyen eredményt hoztak volna és most már csak valamilyen presztizsmentő nyilatkozatot kiadásáról van szó. Így lehetséges, hogy sor kerül még egy formális találkozásra, mielőtt a kínai küldöttség

hazaindulna Pekingbe. Annak ellenére, hogy a két bizottság tegnap még három óra hosszat ülésezett a Moszkva melletti Lenin-dombokon, ahol a külföldi vendégek számára fenntartott villák vannak, Pekingben a párt hivatalos napilapja már tegnap reggeli vezércikkében beismerte a megbeszélések csődjét. „Ha a mai nézeteltéréseket nem lehet most megoldani, úgy a jövő évig várhatnak

AZ UNO MEGFIGYELŐK „NEM LÁTTÁK NYOMÁT” A GÁZBOMBÁKNAK

De nem ott keresték, ahová hullottak
 New-York (Reuter). Az UNO Jébenben működő megfigyelői tegnap beterveztett ideiglenes jelentésükben azt közölték, hogy eddig még semmi nyomát sem találták az egyiptomiak által végrehajtott gáztámadásoknak. Az UNO szövívőjének nyilatkozatából azonban kiderül, hogy a megfigyelők mindeddig nem jutottak el abba a körzetbe, ahol a londoni Daily Telegraph tudósítója néhány nap előtt egy faluban látta és lefényképezte a gáztámadás áldozatait. Ez a falu a jémeni királyi csapatok kezében van. Az UNO-megfigyelők — a szövívő szerint — „más, korlátozott területeken” hajtottak végre őrzárakat és nem találták gáztámadás nyomait. Erről a jugoszláv ezredes, aki Carl von Horn tábornok távollétében a jémeni megfigyelők főnöke, ideiglenes jelentést nyújtott.
 Az UNO-megfigyelők munkájában és jelentéseikben jártas izraeli megfigyelők

holnap kezdődő moszkvai konferencia kilátásait.

Az United Press sajtóiroda értesülése szerint az amerikai vezérkari főnök bizottsága két hét előtt az elnök elé terjesztett memorandumában elnevezte a tervezett atomtilalmi egyezmény néhány pontját. A léghaderő és a hadiflotta vezérkari főnökei ezt már elmondták a szenátus hadügyi bizottságának zárt ülésén.

Fontos adatokat szolgáltatott ki a Nyugatra szökött szovjetkém

Az angol sajtó hatósági tilalom ellenére közölte Anatolij Dolnicin nevével

London, (UPI, IFP). — A Szovjetunió kémhálózatának egyik igen fontos embere Nyugatra szökött és erős őrizet alatt él Angliában — közölte az angol kormány szóvivője, aki megtagadta a felvilágosítást a részletekről. Időközben kiderült, hogy a disszidálás másfél évvel ezelőtt történt és a Daily Telegraph című londoni lap megállapította, hogy a szovjet kémelhárító amúgy is már régen tud az ügyről, a hatóságok figyelmeztetése ellenére, közzétette a kém nevet. Kiderült, hogy az Anatolij Dolnicin, állítólag a londoni szovjet nagykövetség volt attaséja.

Az angol kormány csak egy napig örülhetett a rejtélyes kém disszidálásának híre által kiváltott lelkesedések, amely egy időre elfeledtette az elmúlt hetek sorozatos kémbotránnyait, de ezután annál nagyobb volt a sajtó haragja, amikor kiderült, hogy a bizottsági „figyelmeztetést” oly módon küldték meg valamilyen angol lap szerkesztőségének, hogy sokszáz ember láthatta a disszidált kém nevével. Ezért, míg az angol sajtó megbilincselte a kormány utasításai, az amerikai lapok közölték Dolnicin nevével. Az ellenzék támasdásra készül emiatt a kormány ellen.

Kiderült, hogy Dolnicint először Amerikában hallgatták ki és állítólag ekkor tudták meg tőle, hogy Harold Philby, a Beirutból el-

Nehézségek Simon Peresz kinevezése körül a miniszterek hadügyi bizottságába

Az Achdut Háávodá jogi bizottság véleményezését követeli

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától). A mai minisztertanácsnak három hét óta húzódo problémával kell megküzdenie, az új kormány hivatalbalépése óta ugyanis még nem sikerült azt a miniszteri bizottságot megszervezni, amely a biztonsági ügyekkel foglalkozik. A nehézséget az képezi, hogy Simon Peresz hadügyi alminiszter milyen jogi helyzetet kapjon ebben a bizottságban. Ő maga, valamint Eškol miniszterelnök teljes jogú tagságot követelnek számára.

Hír szerint előbb még a Mápájon belül is voltak e kérdésben ellentétek, mert állítólag Golda Méir sem helyeselte, hogy Peresz teljes jogú tagságot kapjon. Ezek a párton belüli nehézségek azonban már megoldódtak. Valószínű, hogy a tervezett megoldást a Nemzeti Vallásos Párt továbbra

is ellenzi és ismert tény, hogy az Achdut Háávodá a kérdéskomplexumot jogi szakértők felülvizsgálására akarja bízni.

Az Achdut Háávodá a vonatkozó jogszabályzatnak arra a szakaszára hivatkozik, mely szerint „az alminiszter a Kneszetben és a minisztériumban” helyettesíti a tárcát vezető minisztert. Ezek szerint jogilag sem lehetne megalapozni Simon Peresz miniszteri bizottságban való teljes jogú tagságát, — az Achdut Háávodá véleménye szerint.

A jogi aggályon túlmenően azonban, mind az Achdut Háávodá, mind a Nemzeti Vallásos Párt Simon Peresz alminiszter teljes jogú miniszteri bizottsági tagságában a kormányon belüli koalíciós egyensúlyban a Mápáj javára való eltolódást látnak.

tűnt angol újságíró volt a „harmadik ember”, aki figyelmeztette Guy Burgess és Maclean. Állítólag ő lepeltte le William John Vassal kémkedését is.

Dolnicin 1961 januárjától kezdve működött attaséként a londoni szovjet nagykövetségben és 1962 elején disszidált. Előbb hat hónapot Amerikában töltött, majd saját kérésére, visszavitték Angliába.

Az angol lapok értesülése szerint Dolnicinon plasztikai műtétet hajtottak végre, hogy megváltoztassák arcát és más lépések is történek, hogy teljesen új egyéniséget kapjon és szabadon élhessen Angliában. Egyelőre a Scotland Yard állandó őrizete alatt áll.

Dolnicint Amerikában hosszú hetekig hallgatták ki, amíg meggyőződtek róla, hogy nem az orosz kémzsolgálat utasítására próbálja őket félrevezetni, hanem valóban átállt a másik oldalra és „a szabadságot választotta”.

Aba Hillel Silver 70-ik születésnapját ünneplik az amerikai cionisták

Tudósítónk jelenti: Az amerikai cionisták szervezete, amely most tartja 66-ik kongresszusát, ma este fél 8 órakor a telavivi Sheraton szállóban díszülést rendez dr. Aba Hillel Silver 70-ik születésnapja alkalmából. Dr. Náchum Goldmann, a Cionista Világszervezet elnöke és dr. Emanuel Newman, a klálcionista federáció vezetője fogják méltatni dr. Aba Hillel Silver érdemeit.
 Az ünnepségen jelen lesznek Lévi Eškol miniszterelnök, Dávid Ben Gurion és Mose Sárát is.
 Az amerikai cionisták szervezetének kongresszusával kapcsolatban kulisszák mögötti tárgyalások folytak azzal a céllal, hogy egyesítsék a két amerikai általános cionista federációt. A tárgyalások előrehaladott stádiumban vannak és a hivatalos egyetemesre a jövő hónapban kerül sor. A fuziósi kongresszuson 28 ország általános cionista federációjának 150 delegá-

„Or gyöngyszemek” a mosógép számára

Most hozták piacra a legjobb mosóport „PNINÉ OR” néven, amelyet különösen mosógépek számára kreáltak.

A „PNINÉ OR” „spray dried” eljárással készül, nagymennyiségű habot fejleszt, óvja a ruhát és a mosógépet.

Minden „PNINÉ OR” dobozhoz szép ajándék: két újfajta ruhaszártó-csipesz nem rozsdásodó plasztik anyagból.

Argentínában biztosítva van dr. Arturo Illia elnökökkel való megválasztása, miután megszerezte az Intzragens Radikális Párt támogatását és így elegendő szavazata lesz az elektori testületben.

Világos, kollektív pártvezetési követelnek a Mápáj fiataljai

Elcs támadások a párt „öregjei” ellen — Reuven Bárkát főtitkár szerint „pontatlanságok” voltak a szónokok beszédeiben

Tel Aviv, (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A Mápáj fiataljainak csütörtökön az éjjeli órákba nyúló beszédei rendkívül viharos hangulatban folytak le.

Nem akarunk a Mápáj autóbusszának passzív utasai lenni, olyan utasok, akiket nem kérdeznak, hogyan szállítanak — jelentette ki Jizhár Szmilanszki. — Tudjuk, hogy a párt győres változások előtt áll, mert az eddig fellebbezhetetlen vezér, Dávid Ben Gurion helyét kollektív vezetőség fogja átvenni. Ezért nyíltan feltesszük a kérdést Eskol miniszterelnöknek, mondja meg, hogy az általa javasolt vezetőségi kollektíva milyen irányban halad.

Szmilanszki ezután burkoltan támadta Sraga Neert, a Mápáj „szürke eminenciását” és a Gus-csoportot, amely Neer mellett áll.

Felmentette Arjé-Ljuba Eliáv esetét, akit úgy Lévi Eskol miniszterelnök, mint Bárkát főtitkár méltónak találtak a párt szervezési osztályának vezetésére, azonban Neer kijelentette, hogy ez lehetetlen.

Simon Peresz kijelentette, hogy

a belső pártrendszer antidemokratikus és nem szolgálja sem a Mápáj, sem a közélet érdekeit.

A tömegektől azt követelték, hogy engedelmesen szavazzanak, azonban nem hagyják, hogy beleszólásuk legyen a dolgok tényleges irányításába. Peresz követelte, hogy a pártban vesessék be a személyes döntési választásokat vezető pozíciókra a jelenlegi „kinevezések” helyett és azt ajánlotta, hogy engedjék meg az Achdut Háavodának a Mápájval való esetleges egyesülését, hogy önállóan szervezkedjen azzal a feltétellel, hogy járuljon hozzá a körzeti választások bevezetéséhez.

Sulamit Aloni ügyvédnő pártvezetőséget a jelenlegi pártvezetőséget, amely tíz körömmel ragaszkodik pozíciójához, még akkor is, ha ezeknek betöltése emberfeletti erőfeszítéseket követel tőlük.

A feszültség tetőfokára hágott amikor Mose Dájan emelkedett szólásra. Dájan követelte, hogy haladéktalanul tartassanak belső választásokat a pártban és módosítsák a párt alapszabályait. A miniszter azt hangsúlyozta, hogy a jelenlegi pártszabályok nem garantálják a választások tisztaságát és a szervezési osztály sem működik úgy, ahogy kellene. Ezért szeretnék volna ennek az osztálynak az élén látni Eliávot, aki ugyan nem tartozik sem a fiatalokhoz, sem a Gushoz, de tisztakezű és erélyes embernek ismerik.

Dájan hangsúlyozta, lehet, hogy az 1965-ben esedékes parlamenti választások alkalmával Ben Gurion már nem fog a Mápáj-lista élén állni. „Sajnos, nincs egy második Ben Gurionunk vagy olyasvalaki, aki helyet testíteni tudná — mondotta — és már ma szeretném tudni, hogy a pártvezetőségi kollektívának milyen lesz a programja. Ben Gurionnál tisztában voltunk azzal, mi a felfogás és álláspontja a katonai kormányzat, a Németországgal való kapcsolatok, vagy a jelentős világpolitikai kérdésekben. Ma csak én szeretném ezt tudni, de két év múlva, a választásokon a közvélemény is nyílt színavallást fog követelni” — jelentette ki Dájan.

2 Uj Kelet 1963 VII 14

A Mápáj titkárságának pénteki ülésén Reuven Bárkát főtitkár a következő nyilatkozatot tette a fiatalok gyülekezetéről:

— Már olvastuk a lapokban a fiatalok gyűlésén elhangzott beszédeket. Nem tudunk állástfoglalni a gyűlésen elhangzott kijelentésekkel szemben, lapjelentések alapján. Ezért kértünk, hogy juttassák el hozzánk a jegyzőkönyvet és remélem, hogy ezt meg is kapom. A párt nem tűrheti, hogy juttassák el hozzánk a jegyzőkönyvet és remélem, hogy ezt meg is kapom. A párt nem tűrheti, hogy juttassák el hozzánk a jegyzőkönyvet és remélem, hogy ezt meg is kapom.

Letartóztatták a tel-avivi utcalányt, aki segítette a szökött fegyenceknek

A rendőrség kereste — és közben a lány nyugodtan megjelent egy járásbírói tárgyaláson

A rendőrségnek egészen váratlan módon sikerült elfogni azt a fiatal utcalányt, aki, mint megírtuk, elősegítette Farkas, Landsberger és Áruszi szökését a jaffai fogdából. A rendőrség a szökés óta körözta a lányt, akit azonban nem talált rendes lakóhelyén és más helyeken sem, ahol feltelezték tartózkodását. Végül is pénteken — a tel-avivi járásbírói tárgyaláson tartóztatták le a 22 éves Eszter Mizrácht, aki egy régebbi ügye tárgyalására jelent meg.

Öttagu magyar küldöttség érkezett a nemzetközi borászati szervezeti ülésére

Holnap Jeruzsálemben nyílik az ülés 18 állam delegátusainak jelenlétében

Tel Aviv (Az Uj Kelet tudósítójától.) Holnap reggel nyílik meg Jeruzsálemben az egyetem Wix-termében az O. I. V., a nemzetközi borászati szervezet évi vezetőségi ülése. Az ülésre 18 állam küldte el 70 delegátust, akik főleg szakmabeli kérdésekről fognak tanácskozni. Az O. I. V. tavaly Tbilisziben tartott ülésén határozta el, hogy az idei vezetőségi ülést Izraelbe hívja össze. Három arab állam, Algéria, Marokkó és Tunisz nem vesz részt, de továbbította a helyi borászati szervezetek évi jelentését.

TÖMEGSIRBAN AKARJAK ELHELYEZNI A KIEVI TEMETŐ HALOTTAIT

Küldöttség a szovjet nagykövetségen — Az államelnök néhai sógora is ebben a temetőben pihen

Jeruzsálem (Az Uj Kelet tudósítójától.) — A Szovjetunióból származó izraeliek egyesületének küldöttsége csütörtökön látogatást tett Rámát-Gánban a szovjet nagykövetségen, hogy a felszámolásra kerülő kиеvi zsidó temető kérdését ismét felvessék. A bizottságban három tag vesz részt, éspe-dig dr. Cvi Hárkávij jeruzsálemi vallásos tudós, a Héj-chál Slomo főkönyvtárosa, Pinchász Marchevszki bank igazgató, valamint Mose Sökk ügyvéd.

A delegációt Nikolaj Farnozian elsőtitkár és Alexan-der Csurlin másodtitkár fogadták, miután Bodrov nagykövet jelenleg szabadságon van Moszkvában.

A mintegy másfél órán át tartó megbeszélés rendkívül szívélyes hangulatban folyt le. A küldöttség tagjai elmondták, hogy a Kiev Lubjankova negyedben lévő és a szovjet törvények szerint már felszámolható régi zsidó temetőben mintegy tízezer zsidó nyugszik. A kиеvi városvezetőség az izraeli nagykövetség kérésének eleget téve elhalasztotta ugyan hat hétre a temető felszámolását és lehetővé tette, hogy 500 izraeli fontnak megfelelő rubel összeg kifizetése ellenében exhumálni lehessen a halottakat

párttal, valamint hivatott megbízottjaival szemben olyan vádakot hangoztat benne, amelyeknek magyarsze alaptalan és meghamisítja a párt épét a közvélemény szemében. Amikor a jegyzőkönyv eljut hozzánk, meg fogjuk állapítani a vizsgálat rendjét, amely lehetővé fogja tenni a pártnak és intézményeinek, hogy mérlegeljék az előállt helyzetet és hogy igyekezzenek csökkenteni a feszültséget, amely megromítja a belső kapcsolatot a pártban.

A rendőrség csaknem bizonyosra veszi, hogy a lány Jorán Landsberg barátnője megállapodott vele, amikor látogatást tett nála, hogy egy fűrészt hagyja a telavivi törvényszék egy bizonyos pontján és innen jutott ismeretlen úton a bűnözőkhöz a szerszám, amellyel sikerült elfűrészelni az ablakkeretet és ezzel végrehajtani a szökést. Eszter Mizrácht azonnal őrizetbe vették, de kihallgatása során, hir szerint, tagadja a vádat.

A nemzetközi borászati szervezet vezetőségi ülése hét napig tart és az előadások közötti időpontban a delegátusok látogatást tesznek az ország különböző részeiben.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei

★ **TEL-AVIV**
Felhívjuk tagjaink figyelmét a Ené Herzl rendezendő Herzl-ünnepélyére, melyet holnap 15-én este 8 órákor tartanak a King George-u. 48. sz. a helyiségben. Minél többen vegyünk részt a felmenői ünnepélyen.

★ **HAIFA**
Augusztus 4-én lesz a haifai HOH nagyszabású garden partyja

★ **CHEDERA**
Ertésítjük a chedera H. O. H. tagjait és barátait, hogy i. hó 15-én, hétfőn este 8 órákor kert-helyiségünkben (Mápáj kerthelyisége) baráti összejövetelt tartunk, melyre mindenkit szeretettel várunk. A jó hangulatú és vigalmi bizottság gondoskodik. Háziasszonyok: Kepecs Margit és Linauer Rivka.

HIREK

AZ UJ KELET ELOFIZETESI DIJA HAVONTA 5.80 IL. Tel-Aviv, POB. 831. Fiókkiadóhivatalok: HAIFA: Schapira 13, Tel. 2453. Irodai órák után: Tel: 66711. JERUZSALEM: Javec 7, Tel. 26046.

— Kezdődik a bíróságok nyári szünete. Holnap, hétfőn, július 15-én kezdődik a bíróságok nyári szünete, amely szeptember elsejéig tart. A nyári szünet alatt ügyeletes bírák fognak bizonyos halaszthatatlan ügyeket tárgyalni. A nyári szünet előtti utolsó napokban észlelhető volt a nagy forgalom a törvényszékeken és bíróságokon, mint-hogy számos ügyet kellett lezárni a szünet előtt.

* Most érkeztek! Schwarzbart: Az utolsó igaz; Karsai: A berchtsgadeni sásfészek; Sálom Aléchem: Tóbiás; lexikonok! szótárak! szakkönyvek. „Hadash” Hájárkon ötvenkilenc.

— Indiai képviselő látogatása. Ragunat Sing indiai parlamenti képviselő a kongresszus párt titkára pénteken a kormány és a kikötőhatóság vendégeként az országba érkezett. A vendéget a külügyminisztérium ajszai osztályának magasrangú tisztviselője fogadta. Sing tiznapos látogatása alatt kihallgatáson jelenik meg a miniszterelnöknél, a házelnöknél és a külügyminiszternél.

— Revolvereket és löszert találtak a kiránduláson. — Az éjn-káreimi mezőgazdasági iskola egy kiránduló csoportja tegnap hat revolvert, valamint nagyobb mennyiségű löszert talált az Ej Kárem és Bár Giora mosáv közötti gyümölcsösben. A kihívott rendőrségi fegyverszakértő megállapította, hogy a fegyver és a löszert tiszta, olajozott, használatos állapotban van és legfeljebb egy hete állhatott a gyümölcsösben. A nyomozás folyik. k. j.

★ **ARANYKOR KLUB** i. hó 24-én, szerdán, házkiváratra. Cifaf és környékre rendez. kirándulást. Jelentkezés vasárnap, kedden és csütörtökön Bellinson-utca 9. sz. alatt, 5-8-ig. Csak egy kocsit indítunk.

— Egy nagyjövű fiatal mérnök halálos motorbalcsese. Halálos közlekedési szerencsétlenség áldozata lett csütörtökön a naitai Növ Szánán negyedben Ehad Szagiv (Sonnenberg) 26 éves elektromérnök, a Technion végzettségű, akinek szakmai körökben nagy jövőt jósoltak. A szerencsétlenség a Gilboa és a Kaiiser utca sarkán történt, ahol Szagiv, aki törpöm-torkerékpárján hajtott, összeütközött egy kis teherautóval. Szagiv a helyszínen meghalt. A teherautó sofőrjét, Peres Gliszki rá-mát-hásároni lakost kihallgatás céljából előállították.

A Hitachdut Oléj Hungária közleményei

★ **TEL-AVIV**
Felhívjuk tagjaink figyelmét a Ené Herzl rendezendő Herzl-ünnepélyére, melyet holnap 15-én este 8 órákor tartanak a King George-u. 48. sz. a helyiségben. Minél többen vegyünk részt a felmenői ünnepélyen.

★ **HAIFA**
Augusztus 4-én lesz a haifai HOH nagyszabású garden partyja

★ **CHEDERA**
Ertésítjük a chedera H. O. H. tagjait és barátait, hogy i. hó 15-én, hétfőn este 8 órákor kert-helyiségünkben (Mápáj kerthelyisége) baráti összejövetelt tartunk, melyre mindenkit szeretettel várunk. A jó hangulatú és vigalmi bizottság gondoskodik. Háziasszonyok: Kepecs Margit és Linauer Rivka.

— Megérkeztek a zene-fesztiválra. Pénteken két híres vendég érkezett az izraeli zenei fesztiválra. Az egyik a világhírű angol zeneszerző, Sir William Walton, aki „Belzazar lakomája” című művének ősbemutatóját fogja vezényelni a fesztivál keretében. A második vendég Jákob Bárkin, az ismert énekes és kántor, aki részt vesz a fesztivál megnyitó hangversenyén, amelyet kedden, 16-án tartanak Jeruzsálemben.

★ **ARANYKOR KLUB** legközelebbi rendezvénye színes, dús programmal, július 31-én este 7-8 órákor a Bét Arlozorovban (Kis Ohel), Bellinson 6. sz. autt lesz.

— Kifosztottak egy vilányüzletet Kirját Gátban. Kirját Gát kereskedelmi központjában pénteken hajnalban történt a legnagyobb arányú betörés a helység fennállása óta. Ismeretlen tettesek bezúzták Dov Bétel villamoscikk kereskedésének kirakatát és onnan kivették valamennyi rádió- és tranzisztor készüléket, valamint más villamoskészülékeket. A lopott árucikkek értékét még nem állapították meg.

Üdvös tanács

Sidney Lawrence, az angol üdvhadserg ezredese egy évet fog börtönben tölteni, mert erőlköztelen merényletet követett el egy 14 éves kislány ellen. Az ügyész elmondotta a tárgyaláson, hogy amikor egy rendőr megtalálta az „üdvözítő ezredet” a borkorban a kislánnyal, az ezredes így nyilatkozott: „En mindig azt tanácsoltam a kislánynak, ne csináljon ilyen dolgokat...” (UPI)

— Felmentették a gázoló rendőrörmestert. A haifai járásbíróóság felmentette emberölés vádjától Dávid Kahiri rendőrörmestert, aki ez év február másodikán az esti órákban elgázolta Smuel Albazt, aki később belehalt sebesülésébe. A vizsgálat kiderítette, hogy Albazt, aki a forgalmas országúton trempre várt, terhelte a felelősség a balesetért, mert a rendőrörmester a közlekedési szabályoknak megfelelően hajtott és minden óvatosságra sem tudta megakadályozni a szerencsétlenséget.

— Dan Carmel kerthelyiségében. Asztalrendelés- és jegyvetéletről kívánatos kellő időben gondoskodni a HOH Pevzner-u. 2. sz. a. irodájában

— Dzigán elutazhat külföldre. A tel-avivi törvényszék pénteken engedélyezte a ismert színművész, Simon Dzigán külföldi utazását, amelyet előzőleg Jozsef Heiblum író kérésére letiltottak. Mint ismeretes, Heiblum kártérítési keresetet nyújtott be Dzigán ellen az al, hogy legutóbbi műsorában nem tüntette fel meg felelő helyen Heiblum nevét, holott a műsor nagyrészt ő szerkesztette. A felelő megállapodtak abban, hogy az utazás letiltása helyett beéri Dzigán lakásának lefoglalásával az ügy letárgyalásával.

— Rövidzárlat miatt 200 ezer font kár Szdomban. Csütörtökön rövidzárlat állt be a szdómi kálisómtűvekhez vezető magasfeszültségű áramvezetékben, amelynek következtében elégett egy villanyoszlop és meg kellett szakítani a munkát a párolómedencék építésénél, majd az egész üzemben. A villanytársaság emberi péntek reggel megkezdte a megrongálódott vezeték helyreállítását és azt valószínűleg mára befejezik. A rövidzárlat, illetve az azzal kapcsolatos munkamegakadályozás által okozott veszteség mintegy 200 ezer font. A munkálásokat végző vállalat már értesítette a londoni Lloyd's biztosító intézetet, amelynél a vállalat ilyen veszteségekre biztosítva van.

HOTEL PARK
KALMAN
NAHARIA
TELEFON: 920355.
KELLEMESEK LEKOR
Kártyázhat is klubunkban.

— 80 éves asszony holtteste az elmebetegséggel. Jeruzsálemi kirándulók tegnap délután a kfar-sauli elmebetegséggel közelében egy 80 év körüli asszony holttestére bukkantak. A kihívott rendőrség és az orvosszakértő megállapították, hogy az asszony legfeljebb 24 óra halt meg. Erőszak, vagy büntény nyomait nem találták és valószínűnek tartják, hogy az idős asszony természetes halállal halt meg. A kfar-sauli elmebetegséggel köztéte, hogy egyetlen ápolója sem hagyta el a kórház területét. k. j.

* Nézze meg az ember! — kirakatainkat, tele most érkezett könyvekkel. „Hadash”, Hájárkon ötvenkilenc.

— Megölt az áram egy 16 éves tanoncot. Halálos munkabaleset érte péntek délelőtt Gerson Appelbaum 16 éves villanyzerelő tanoncot, aki sógorának Migdálban lévő műhelyében dolgozott. A fiút magára hagyták a műhelyben és ekkor halálos áramütést kapott. Mintegy senki sem volt a közelben, hosszú ideig fektült eszméletlenül és amikor megtalálták és kórházba szállították az orvosok minden erőfeszítése sem tudta megmenteni az életnek. — A rendőrség vizsgálatot indított a szerencsétlenség körülményeinek kiderítésére.

* Napellenzők esztendő minőségben, olcsó árakon. Stolez, Tel-Aviv, Geula 35. Telefon: 56454.

* **Az Idősebb Dolgozók Szövetsége július 14-én, vasárnap este 8 órákor a tel-avivi Liberális-ház disztérmeben - Ibn Gvirol u. 68 szám, IV. emelet, lift-járat - ünnepélyes kultúr-estet rendez. Dr. Hámorí László, a jeles svéd író és publicista, az Uj Kelet munkatársa, a kitűnő előadó, világljáró, riporteri újjáról tart beszámolót. „Zsidók a nagyvilágban” címen Házigazdái közönlött mond Salpéter Julius, tagozati elnök. „Emlékszá-vak Tamuz 20 és a három gyászhatról” címen bevezetőt tart Züszman Alfréd, a szövetség elnöke Költészhözjárulás 1. font. Be-lyesési előjegyzés a Szövet-ség Allenby u. 2-3. alatti irodájában d. u. 10-1 óráig. Az egész jjsuvot szeretettel hívja és várja a vezető-ség.**

GELLERT
SERVOKÓ-SPECIALISTA
készít „REPONA” rugalmasú sérvtűt is. Tel-Aviv, Cser-nichovskij-u. 6. Nyitva 9-14-ig.

WIZO-közlemények

ANKELON: Kedden, júl. 16-án, 7.30 órákor klubnap az ÁTHI mozdóban.

BEER-SEVA: Kedden, 16-án este 8 órákor Löwenkopf Kálmán előadása a mozdóban, rech. Herzl 91. sz. alatt.

CHOLON, JESSIE COHEN, Kedden, 16-án este 8 órákor Lech Jákob előadása az „Uj-pan” helyiségben. Tanuljunk ivritül” címen.

KIRJAT JAM: Szerdán, 17-én, este 7 órákor fagyalt-est a „Bét Széfer Mefászim” mozdónban (a volt Rotary Club helyisége) Előadó: Halász Klára. Háziasszonyok: Barak Aran-ka, Gassner Mirjam, Mannheimer Olga.

KFAR ATA: Vasárnap, 14-én, d. u. 6 órákor gyűlés Mendelovics Eva lakásán, rech. Hugo Moller 49. sz. alatt. 7 órákor gyűlés Salamon Klári lakásán, rech. Jabotinsky 704 sz. alatt.

NATANJA: Hétfőn, 15-én este 8 órákor beszámoló a bátról. Különböző megbeszélések. Feliratközás az opera előadására.

TEL-AVIV: Meghívja múzeum látogatására Rámát-Aviv, Rámát Gán, Herzlia, Növ Amal, Jessi Cohen csoportjait. Találkozás júl. 15-én, hétfőn d. u. 4.45 órákor a Sétort Rothschild „Dizengoff Múzeum” hallgatójában. Vezető: Czimment Imre.

UR SALOM: Szerdán, 17-én este 7.30 órákor „az új mozdóban” Czimment Imre előadása.

Az afrikai népek politikája és Izráel

Írta: Jona Kesze

Az afrikai népek politikai offenzívája az afrikai kolonializmus maradványai ellen ebben a hónapban drasztikus és impresszív módon jutottak kifejezésre a nemzetközi arénában.

1.) A nemzetközi munkaügyi hivatal konferenciáján büntetőleg kivonultak a tereből Afrika megbízottai és Ázsia képviselőinek többsége, amikor Délafrika megkapta a felszólalási jogot a szervezet elnökektől.

2.) Az UNO gazdasági és szociális bizottságának genfi konferenciáját két héttel elhalasztották, hogy megfontolják tárggyává tegyék Szenegál képviselőjének követelését, aki azzal a kívánsággal jött elő, hogy zárják ki a szervezetből Portugália és Délafrika képviselőit.

3.) Az összes afrikai államok képviselőinek követelésére kizárták Portugália képviselőjét az UNESCO egészse alatt álló közoktatásügyi nemzetközi konferenciáról. Martin Tongal professzor, aki Törökországot képviseli a konferencián, ügyet sem vetett a portugál képviselő tiltakozására, akik kizárását önkényes és az alapokmány nyilatkozatában álló határozatnak minősítette.

Az afrikai népeknek ez a

koncentrált támadása a kolonializmus maradványai és az afrikai faji politika ellen, természetesen az addisz-abebei konferencia határozatának egyenes következménye. Az addisz-abebei konferencián napirendre került ügyek közül egyetlenegy kérdésben sem jutottak a résztvevők olyan egységes álláspontra és cselekvőkészségre, mint az afrikai kolonializmus elleni kiméletlen harc meghirdetése és végrehajtása tekintetében. Mint emlékeztetés, az addisz-abebei konferencia egyik különleges operatív bizottságot létesített, hogy ezeket a határozatokat végrehajtsák. A fent említett három demonstráció tehát nyitánya annak a konok és szilárd politikának, amely bizonyára kifejezésre jut majd az UNO legközelebbi közgyűlésén is, amikor is a nemzetek képviselői nem bujhatnak majd ki az alól, hogy világosan meghatározzák politikájukat. Ez a politika minden bizonytalanság nélkül megjelöli a közeljövőben meghatározott majd az afrikai államok és a világ többi országai közötti kapcsolatok jellegét.

keresztül a faji politika áldozata volt, természetesen az afrikai faji politika ellen, természetesen az addisz-abebei konferencia határozatának egyenes következménye. Az addisz-abebei konferencián napirendre került ügyek közül egyetlenegy kérdésben sem jutottak a résztvevők olyan egységes álláspontra és cselekvőkészségre, mint az afrikai kolonializmus elleni kiméletlen harc meghirdetése és végrehajtása tekintetében. Mint emlékeztetés, az addisz-abebei konferencia egyik különleges operatív bizottságot létesített, hogy ezeket a határozatokat végrehajtsák. A fent említett három demonstráció tehát nyitánya annak a konok és szilárd politikának, amely bizonyára kifejezésre jut majd az UNO legközelebbi közgyűlésén is, amikor is a nemzetek képviselői nem bujhatnak majd ki az alól, hogy világosan meghatározzák politikájukat. Ez a politika minden bizonytalanság nélkül megjelöli a közeljövőben meghatározott majd az afrikai államok és a világ többi országai közötti kapcsolatok jellegét.

zsidó nép ellen irányul. Nem csoda tehát, hogy számos zsidó vesz részt a világon különféle szervezetekben, amelyeknek célja a fekete fajjal szembeni társadalmi és szociális megkülönböztetés elleni küzdelem.

Izráel ezen politikáját az összes Izráelben lévő politikai pártok és társadalmi szervezetek általános egyetértése alapján állapították meg. És semmiféle hátráltatás nélkül Izráel kormányát és polgárait annál a tényével, hogy ez az elvi politika teljes mértékben fedi Izráel államának létfontosságú érdekeit, a nemzetközi tényezővel való kapcsolataiban és elsősorban pedig az afrikai és az ázsiai államokkal. És nincs bizonytalan és megnyugtatóbb dolog Izráel számára annál a bizalomnál, ami létrejött és elmélyült közöttünk, valamint az afrikai államok között.

A délafrikai helyzet veszélyei

Izráelnek Délafrika iránti politikája nem volt könnyű határozat szüleménye. Ismeretes, hogy Délafrika zsidósága különleges körül-

ményei folytán rendkívül érzékeny és aggodalommal teli reagált erre a határozatra. A délafrikai kormány erőes és brutál-

A dekolonizáció nemzetközi következményei

A Nyugat, amelyet a kolonializmus és az imperializmus súlyos vétségével vádoltak, az utóbbi években, óriási cselekedeteket tett annak felismeréséből, hogy bátran lerázza magát ezt a súlyos vádat. Szinte az összes afrikai népek, melyek idegen uralom alatt nyögtek, már szabadok lettek és elnyerték önállóságukat. Az a tény, hogy az UNO taglétszáma 103 állammra növekedett az alapítási időben résztvevő 37 tag államról, már önmagában véve világos jelképe a tényleges dekolonizációnak és az annak nyomába lépő jelentős kimeneteli nemzetközi változásoknak. A dekolonizáció természetesen azt idézte elő, hogy az afrikai népek politikai - nemzetközi tömörülése, egységbe való egyesülése bontakozott ki a közöttük lévő ideiglenes, átmeneti ellentétek dacára. Ez jutott kifejezésre az addisz-abebei konferencián is.

Semmilyen politikai gondolat és egyetlen erkölcsi és emberi ideál sincs nép-

szerségének olyan tetőfokán és olyan mélyen begyökerezve a nemzetközi tudatba, mint a visszamaradott népek szolgátságának eltörlése. Eppen ezért súlyosbodott a kolonializmus kiirtásának problémája azokról a területekről, amelyek Portugália uralma alatt állanak. Többszörösen súlyos és tragikus az „apartheid” faji politika Délafrikában és többszörösen benyolultak megoldási lehetőségei a különleges körülmények miatt, amelyek ezt a rákos betegséget képezik az emberi világ testén. Az afrikai népek szuverenitásának megszerzésére irányuló elszánt törekvés és a mult megaláztatásának, kihasználásának, elnyomásának emlékei egybekapcsolódtak, hogy elmélyítsék és jobban kikristályosítsák azt a célkitűzést, amelyet az afrikai népek megszabtak önmaguknak a kolonializmus elleni háború folytatására, amelyet minden eszükkel lefolytatnak, hogy nyoma se maradjon ezen a kontinensen azok maradványainak.

A kommunista kudarcok

A nemzetközi kommunizmus számos kísérlet után kudarcot vallott abban az erőösszemérésben, amelyet a Nyugattal folytatott az afrikai népek szívének a megnyeréséért. Ez a verseny a segélynyújtás különböző területein játszódott le. Minőzok a lovak, amelyek a hatalmas afrikai területeken lovagolt, szinte kivétel nélkül csődöt mondtak az antikolonializmus és az antiimperializmus lova kivételével. Mint számos más nemzetközi problémánál, úgy ennél a kérdésnél is a kommunista tömb sokkal kevésbé és alkalmatlanabb, hogy szélsőséges, egyértelmű politikát folytasson.

A nyugati tömb sokkal nehezebb és bonyolultabb helyzetben van annál, semmint egyértelmű, szélsőséges döntéseket hozzon Portugália és Délafrika ellen, amint ezt — jogosan — az afrikai államok követelik. Ennek ellenére nem lesz más választása, mint világos vonalat fogatosítani, hogy megakadályozzon veszélyes nemzetközi komplikációkat. Ezt abban az esetben is meg kell tennie a Nyugatnak, ha ez az egyértelmű álláspont komplikációkat idéz elő a nyugati tömbön belül. Ez a szükségesség arra fogja

kötelezni a Nyugatot, hogy súlyos nyomást gyakoroljon Portugáliára, amelynek nincs semmiféle joga ahhoz, hogy szük érdekei miatt súlyos árnyékot vessen a nyugati államok által végrehajtott gyarmati-felszabadító akcióra.

Anélkül, hogy ennek a cikknek a keretében érintenénk Délafrika bonyolult problémáit, le kell szögeznünk, hogy világos, miszerint a jelenlegi délafrikai kormány katonai készültsége és azazal való dicsőítése, hogy szembe tud szállni Afrika összes népeivel, nincs semmi kilátása, hogy az afrikai problémává változik, amely elképzelhetetlen veszélyek forrásává alakul. A szabad világ nem mentesítheti magát attól, hogy erős kézzel nyuljon ennek a problémának a darázsészékébe, még akkor is, ha az előre nem látható nehézségekkel függ össze.

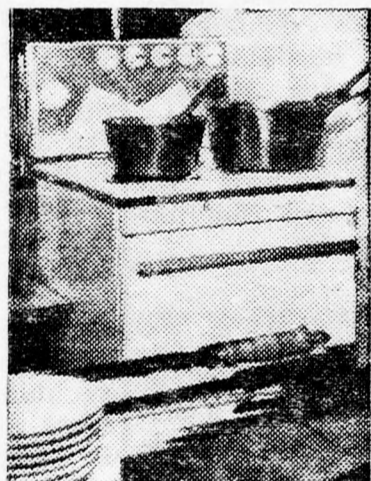
Természetesen, hogy Izráel képviselői a fentemlített három kongresszuson teljes mértékben azonosították magukat az afrikai államok képviselőivel. Ennek az azonosulásnak a forrása abban az elvi álláspontunkban gyökerezik, hogy fenntartás nélkül ellenezzük a faji politikát és a népek leigazását. A zsidó nép, amely annyi évszázadon

MIÉRT GYŐZÖTT ZIMBALISTA?

Avagy: a konyha két bűvésze

Az első bűvész

A második bűvész

A két bűvész

Arról sem szabad megfeledkezni, hogy villanykészülékeken az étel természetes nedveiben fő és a vitaminérték teljes mértékben megmarad. Természetesen a konyhai munka is kellemes villannyal; kinyithatom az ablakokat, hogy léghuzatot teremtsék, anélkül, hogy kialudnának a lángok, nincs füst, nincs korom és az edények tiszták maradnak.

Hallgasson az izráeli konyha-bűvész tanácsára — térjen át a villanyfőzésre.

Max Zimbalista már évtizedek óta visel szakácssapkát a Bodenheimer penzióban és a Dávid király szállóban. Az utóbbi időben a CIM-hajóknak szerzett hírnevet, amelyeken ő a főszakács. Most pedig elnyerte az izráeli konyha elsőszámú bűvésze címét.

A villanytűzhely, amely egyre jobban tért hódít, mint főző és ... az izráeli konyhában a második számú konyhabűvész címet vívta ki a nemzeti főzőverseny résztvevőitől.

Miért győzött Zimbalista? Világos — az általa készített menü, valamint az eszköz miatt, amellyel legjobban szereti elkészíteni ételeit. Miért részesitem előnyben a villanyon való főzést? — mondja Zimbalista. — Mert villanykészülékeken a legcélszerűbb a hőszabályozás és az általam kívánt pontos hőfokra tudom szabályozni a meleget. A meleg egyenlő mértékben szálik el a fazékban, vagy a serpenyőben és nem kell tartanom az odaégetéstől, vagy attól, hogy az étel egyes részei nyersen maradnak.

Emberek, akikről beszélnek

Aki Káddist mondott a pápáért

Dr. Max Nussbaum, az Amerikai Cionista Szervezet elnöke olyan távol áll a régimódi „cionista” típusától, mint az amerikai zsidóság az alijjától. Friss, temperamentumos ember, agresszív és teljes tudatában van saját közéleti jelentőségének. Pedáns, úgy öltöztetben, mint modoroságában, ami németországi születésére vezethető vissza. Azonkívül kissé pompóz is, ahogy azt már elvárhatja az ember egy reform-rabbitól, aki a világ legcsillogóbb zsidó hitközségének, a hollywoodi film-magnásoknak a rebeja. (Ő volt az, aki a két legszebb zsidó lányt, Marilyn Monroe-t és Elisabeth Taylor-t megszerezte számukra).

Mindezen túl azonban dr. Nussbaum keményvölgyű politikus, akinek ereiben kék-fehér vér folyik és aki nek aya kitűnően van oldozva még akkor is, ha az izraeli rabbinátus erre az olajra nem adna hechsert.

— Miképpen fogja a cionista szervezet folytatni működését, Ben Gurion távozása után? — kérdeztük Nussbaum rabbitól és ő nem tett különösen aggodó benyomást.

— Hiszem, — válaszolta, — hogy javulni fog az amerikai cionista szervezet és az izraeli kormány közötti viszony, nemcsak azért, mert Ben Gurion eltávozott és Eshkol nem osztja nézeteit a cionizmussal kapcsolatban, hanem azért is, mert az új elnök, Zalmán Sázár egyike a régi vágású, lelkes cionistáknak.

— Ha megengedi, dr. Nussbaum: mit csinál a cionista mozgalom Ameriká-

ban? Miben különbözik a többi zsidó szervezetektől?

— Abban, — válaszolja agresszív határozottsággal, — hogy nemcsak szimpatizál Izráellel és nemcsak gyűjt Izráel számára, hanem teljesen azonosítja magát Izráel államával.

DR. MAX NUSSBAUM

Hogy csak egy példát mondjak: úgy a Szináj akció idején, mint a Soblen-ügy tartalma alatt — és olyan korszakban, amikor amerikai szemmel nézve Izráel kényes helyzetbe jutott, — a nagy amerikai lapok nyilatkozatokat akartak kérni az amerikai zsidóság vezetőitől. De hiába keresték őket, egyik sem volt otthon. Szabadságra mentek. Üzleti úton voltak. Éppen aludtak. Csak a cionista vezetők álltak ki a nyilvánosság elé Izráel védelmében.

Ne essenek abba a tévedésbe, — hangsúlyoz ki dr. Nussbaum minden szót — mintha minden amerikai zsidó mindig azonosulna Izráellel. Sokan tartanak at-

tól, hogy kettős lojalitással vádolják őket. Ez a félelem persze nem más, mint neveltséges gáluti csökevény. Kennedy például most Irországba látogatott, ahonnan dédnagyapja vándorolt ki Amerikába és még az ir parlament elnöke is úgy fogadta, mint „a visszatért fiút”, de azért egyetlen irnek sem jutott eszébe Amerikában attól tartani, hogy ezentul kételkedni fognak hazafiasságában.

Dr. Nussbaum liberális szellemű ember, olyannyira liberális, hogy „János pápa halála után Káddist mondtam a templomban” és mint

Egy tudós, aki nagyon kíváncsi

Van egy elmélet, miszerint a kíváncsiság az, ami elválasztotta az emberi fajtát az állattól. A kíváncsiság volt az, amely rávitt az embert, hogy felfedezze a tüzet, kitalálja a keréket, és felhatalozza az atommagot. Ami pedig a legjobban serkenti az ember kíváncsiságát, — az maga az ember. Ebből a szempontról tehát a legérdekesebb természettudományi ág az, amely az ember kutatásával foglalkozik — az antropológiával.

Dr. Karl Seltzer, a harvardi egyetem antropológusa arra a kérdésre keres évek óta választ, hogy miképpen reagálnak különböző emberfajták — kövérek és soványak, nyugodtak és idegesek, fehérek és feketék, — különböző betegségekre. Miért van az, hogy az egyik megkap egy betegséget, a másik nem, az egyik nem. Ebből a problémakörből kiindulva jutott el a dohányzás és a tüdőrák közötti kapcsolatot kutatáshoz. Ezen a téren komoly nevet szerzett magának, úgyhogy kinevezték abba a tanácsba, amely végülis meg fogja fogalmazni az amerikai hatóságok hivatalos álláspontját a dohányzás károságának kérdésében.

— Minden kétségen felül bebizonyosult — mondja dr. Seltzer, miközben nagy füstfelhőt erget magából, hogy az erős dohányzók, azok, akik legalább husz éven keresztül naponta másfél, vagy ennél több doboz cigarettát szívtak, 10-15-ször több eséllyel „remélhetik”, hogy tüdőrákban halnak meg.

— És Ön? ...

— En 7-8 szivart és egy doboz cigarettát szívtok naponta — mondja dr. Seltzer — ami elég sok, bár a szivarozás, úgy mint a pipázás, nem veszélyes az egészségre. De nem is ez a lényeg, hanem az, amire nem mutatnak rá az orvosok, amikor pánikot keltenek a cigarettázás körül. Bebizonyosodott ugyanis, hogy még az erős dohányosok közül is csak 3, vagy 4 százalék kap tüdőrákot. Más szóval: száz erős dohányos közül 97 más betegségben hal meg. Ezt a rizikót, hogy én nem leszek egyike a háromnak, vagy négynek, hajlandó vagyok magamra vállalni.

A harvardi egyetemen végzett tanulmányok mas érdekes eredményeket is hoztak a dohányzással kap-

a legtöbb amerikai zsidó, hű tagja a demokrata párt-nak.

— A demokrata adminisztráció, amely immár két éves, — mondja — néha csalódást keltett bennünk a State Department állásfoglalásából kifolyólag, de nyugodtan állíthatom, hogy a Fehér Házban és különösen Kennedy elnök szemében úgy Izráel, mint a cionista mozgalom igaz barát-ra talál.

Dr. Nussbaum az elmúlt héten nyitotta meg Jeruzsálemben az Amerikai Cionisták Kongresszusát.

— New Yorkban az a vice járja, — mondja, — hogy Ben Gurion csak azért mondott le, hogy ne kelljen üdvözlőnie a kongresszust ...

csolatban: „A multban — mondja dr. Seltzer, — azt hittük például, hogy a tudósok között azért van több pipázó, mint általában, mert utánozzák egymást. De diákokból lett felnőtteknek évtizedeken át való megfigyeléséből kiderül, hogy ezek párhuzamos tulajdonságok: bizonyos természeti tulajdonságok, amelyek arra készítetnek embereket, hogy a tudományt válasszák állulául, ugyancsak befolyással vannak arra, hogy pipázzanak. Az is kiderült, hogy a pipázó emberek általában magasabb termétek, mint a nem pipázók. Persze fogalmunk sincs, hogy ennek mi a magyarázata.

— Ami pedig a cigarettázást illeti, — folytatja dr. Seltzer, — az agresszív és aktív természetű emberek általában az extravertek inkább hajlanak a dohányzásra, mint a szelidlekű és magabizárkózott természetűek. Egyébként a statisztikák arra is megtanítottak, hogy a dohányzó házaspárok hajlamosabbak a választásra, mint a nemdohányzók.

Dr. Seltzer, aki 55 éves, és egy bostoni rabbi fia, 26 évi egyetemi munkássága során a faji kérdésekkel is foglalkozott. Ő volt többek között az amerikai kormány fajszerkértője, amikor az indiánok fajtisztaságát kellett kivizsgálni. Az amerikai törvények értelmében ugyanis csak olyan indián részesülhet a vörösbőrű törzsek számára fenntartott területiális jogokban, akiknek ereiben legalább 50 százalék indián vér folyik. Ennek a törvénynek az ellenőrzése furcsa módon éppen egy rabbi fiának jutott osztályrészül.

— Mi zsidók, — mondja dr. Seltzer, — nem vagyunk tudományos mértékkel mérve külön faj. Sose voltunk. Most azonban északiakkal is össze vagyunk keveredve, míg a régmultban a Földközi-tengeri népcsoportokhoz tartoztunk. Azt hiszem, hogy a jemeniták hasonlítanak a legjobban az ókori zsidókhöz.

Dr. Seltzer azért jött Izráelbe, hogy az amerikai egészségügyi tanács megbízásából a jemenitáknál találja különleges egészségi jelenségeket tanulmányozza. Kiderült ugyanis, hogy a jemeniták sokkal kevésbé hajlamosak a szivbajra, mint más törzsi fiai és a cukorbeteg lefolyása is enyhébb náluk, mint más népekénél.

(Folytatás az 5-ik oldalon)

Techinika • élet • tudomány

AZ ANYAI SZERETET MINDENHATÓ EREJE ...

A tudósok sok mindennel foglalkoznak; kutatólám-páikkal behatolnak az emberi szervezet legrejtettebb zugába is, de vajmi kevés figyelmet szenteltek az emberi lélek legcsodálatosabb megnyilvánulásának: a szeretetnek. Az utóbbi időkben azonban ezen a téren is történt előrehaladás; mostanában már több figyelmet fordítanak erre a kérdésre, különösen az anyai szeretet teremtő, alkotó erejére. „Az anyai szeretet — állapították meg — olyan nélkülözhetetlen a gyermek számára, — különösen a csecsemő és gyermekkorban, — mint amilyen nélkülözhetetlen a növények számára a napfény.”

A gyermek születésénél, a szülők és a társadalom számára legfontosabb az, hogy a csecsemő életben maradjon. De ez nem elég — és a legtöbb esetben kétséges, hogy pusztán a fizikai szükségletek kielégítésével ez a követelmény megvalósítható-e? Számátlan megfigyelés eredményeként most már bizonyosan tudjuk, hogy a csecsemő táplálásának egyik leglényegesebb kelléke a szeretet. Ha a bébi ezt a lelki táplálékot nem kapja meg, fejlődésében elmarad és sem szellemi, sem fizikai vonatkozásban nem lesz olyan egészséges, mint az, akit anyai szeretettel neveltek fel. Nem ritkán fordul elő az sem, hogy fizikailag jól táplált gyermek — szeretet hiányában — elsorvad és meghal.

A század első két évtizedében ez a tény még ismeretlen volt a tudósok előtt, s nyilván ez volt egyik fő oka annak, hogy azoknak az egy évnél fiatalabb csecsemőknek többsége, akik kórházba kerültek, sohasem kerültek ki onnan élve. A gyermekhalandóságnak eme ijesztő mértékéről nagy vita folyt az American Pediatric Society 1915-ben tartott nagygyűlésén. Dr. Henry Chapin arról számolt be akkor, hogy a tíz amerikai kórházba szállított két évvel aluli gyermekek kilencven százaléka meghalt. Dr. R. Hamil philadelphiai orvos ugyanezen az ülésen elmondotta, hogy abban az intézetben, amellyel összeköttetésben volt, egyetlen egyéves csecsemő sem érte meg második életévét.

Rendkívül érdekes és jellemző történetet mondott el dr. Fritz Talbot gyermek orvos, aki ötven évvel ez előtt látogatást tett a düsseldorfi — (Németország) gyermekklinikán. Dr. Talbot felfigyelt egy kövér asszonyra, aki állandóan egy bébivel a karján sétálgatott a kórház folyosóin. Amikor az ügyben érdeklődött a klinika igazgatójánál, az így válaszolt: „Oh, az az öreg Anna! Valahányszor már nem tudunk mit kezdeni egy bébivel és minden próbálkozásunk hajótörést szenved, hozzá fordulunk. Az öreg Anna mindig rendbehoz mindent!”

Lassan rájöttek arra, hogy a csecsemők halálában jelentős szerepet játszott az anyai szeretet hiánya, — annak az érzelmi tényezőnek a hiánya, amely éppen olyan szüksége volt a csecsemőknek, mint a fizikai táplálékra. E felismerés alapján, dr. J. Brenemann, egy chicagói kór-

ház igazgatója elrendelte, hogy a bébiket naponta „szórakoztatni”, dajkáknak — kell, anyai szeretettel kell körülvenni.

Egy régi közmondás azt tartja: minthogy Isten nem lehet jelen mindenütt, maga helyett anyákat teremtett. Bizonyos, hogy a csecsemőt nem érheti nagyobb veszteség, mintha az anyai szeretetet kénytelen nélkülözni. Az elmúlt évtizedek alatt több kísérletet végeztek e tétel bizonyítására. Dr. René Spitz, new-yorki orvos két intézet csecsemőt tanulmányozta. A két gyermeknevelő intézet csak egyetlen ponton különbözött egymástól: a szeretet adagolásában. Az egyik intézetben, amelynek „Nursery” volt a neve, a csecsemők maguk az anyák gondozták, a másikkban, amelyet „Foundlinghome”-nak — lelece-háznak — hívtak, a bébiket háromnapos koruktól fogva munkával tülhalmozott személyzet gondozta; Mindegyik övizetve 8-12 gyermek volt bizva.

A különböző bánásmód megdöbbentő eredményre vezetett. A gyermekek normális egészségi állapotát 100-as számmal jelezve, a Nursery gondozottjai az indulásuk 101,5 pontot kaptak, a lelecek 124-et. A második év végén az anyai gondozásban lévő gyermekek mutatósága 105-re emelkedett, míg a leleceké 72-re, majd 45-re lecsökkent. A kis lelecek a sajnáru bánásmód következtében beszélni sem tanultak meg, s képtelenek voltak magukat táplálni. A két intézetben gondozott csecsemők közül a Nurseryban öt év alatt egyetlen gyermek sem halt meg, míg a lelecezházban már az első két évben a gyermekek 37 százalékát ragadta el a halál.

Az anyai szeretet hiánya súlyos fizikai kihatásokkal járhat. Nem ritka eset az, hogy a gyermek, aki zord környezetben nő fel, fejlődésében nemcsak szellemileg, de testileg is elmarad. Mindezekon túl a szeretet hiánya komoly zavarokat okozhat a gyermek későbbi életében, felnőtt korában is. Az ifjúkori bünézés eredendő okait kutatva, az illetékesek nem egyszer állapították meg, hogy a gyomot a rideg környezet teremtete ki. A gyűlölet, vagy a közöny fojtogató légkörében felnőtt gyermekek sorából kerülnek ki a neurotikus, a pszichopatikus, a lelkibeteg emberek, a társadalom későbbi ellen-ségei.

Dr. Adrian Vander Veer a „The Unwanted Child” (A nemkívánt gyermek) szerzője, könyvében többek között a következőket írta: „Kétségtelen, hogy a felnőtt korban jelentkező idegbaj gyökere a gyermekkorba vezethető vissza, s kiváltó oka az anyai szeretet hiánya.”

A gyermek úgy alakítja ki a világról alkotott képét, ahogy arra édesanyja ösztönzi. Attól függően, hogy anyja szereti-e vagy sem, a világot szeretetreméltó-nak, vagy gyűlöletesnek tartja. A gyermeket szeretni kell, hogy ő is szeretni tudjon. Ha nem kap szeretetet, ő sem fog szeretni senkit és ez rányomja bélyegét az emberekhez, a társadalomhoz fűződő kapcsolataira.

A szeretet alkotó ere, amely megszépíti az életet, s nemcsak annak életét, aki kapja, hanem annak is, aki adja. Ez az egyetlen dolog, amelyből soha nem adhatunk eleget ...

KERESZTREJTVÉNY 1164

1	2	3	4	5	6	7	8		
9	10	11			12			13	
14			15	16		17		18	
19		20			21		22		
23	24			25				26	
27			28					29	
30			31			32			
33		34			35				
36	37	38		39				40	
41		42	43					44	
	45		46	47		48		49	
	50								

Vizsintés: 2. Elhunyt amerikai Nobel-díjas író. - 9. Irat fele. 11. Sporteszköz. 12. Hajó része. 14. Katonai egység. 15. ... pes, latin vendég. 17. Színházi alkalmazott. 19. Baljóslatu eleje. 20. Üdülő a Krim félszigeten, a második világháborúban a három nagy tállakozójának színhelye. 22. Héber bélyeg. 23. Áttetsző égszínkék festék. 25. Izráeli fegyver márka. 26. Angol menni. 27. Vissza: hentes szerszám. 28. Szülő. 29. A hó mennyiségének egysége magánhangzólanul. 30. Ph. I-L. 31. Fohász. 32. Betűvel a végén norvég zeneszerző. 33. Idegen névelő. 34. Járom. 35. Mezőgazdasági cseléd. 36. Azonos betűk. 38. Híres pszichológus. 40. Könnyelmű mássalhangzó. 41. Elhunyt amerikai-zsidó boxvilágbajnok. — 43. Vissza: Lao Ce tanítása. 44. Tisztítószert. 45. Görög törzs. 47. Bátor. 49. Idegen arany. 50. Az UNO főtájkára volt.

Függőleges: 1. A legújabb angol kémbotrány hóse. 3. Idegen ó. 4. Pázsit-fü féle növénynevezettség. 5. Bálvány, idegenül. — 6. Akadály mássalhangzó. 7. Betűvel a végén svéd uralkodó-család. 8. Vissza: nem tünik ki az eszével. 10. Az uralkodó környezetének titkos kikkje. 13. Kolostorba vonult fiatal amerikai filmszínész, a zsidótárgy Liza című film főszereplője. 16. Indiai, kínai vagy japán templom. 18. Olasz operakomponista, az opera buffa legnagyobb művelői közé tartozik. 20. ... ileum, évforduló. 21. A Gáza héber neve. 24. Vissza: betegség tünet. 28. Brazíliai író „Terre violente”. 29. K. R. R. 31. Lásd 34 vizsintést. 32. Vissza: a multban. 35. Dió fajta. 37. Papírra vet. 39. Ékezettel ezüst vagy aranysszállal átszőtt kelme. 42. R. O. Y. 46. Fehérnemű mássalhangzó. 48. Zokog.

NYEREMÉNYKÖNYV
Kishont:
HINTA PALINTA

UJ KELET REJTVÉNYPÁLYAZAT-SZELVENY 1164

Név:
Cím:

AZ 1161. SZÁMU KERESZTREJTVÉNY MEGFEJTÉSE
Vizsintés: 2. CINECITTA, 20. VEREB, 23. DOZIS, 35. ELMAN, 36. LEHAR, 50. XENOFOBIA.
Függőleges: 1. CHEDDY JAGAN, 10. JAKOBINUS, 13. JUVAL NEEMAN, 18. MESSALINA, 35. NÁBOB, 37. REGE.

20.

Mindezzel csak annyit értem el, hogy a bottal együtt Kalpurnia végleg kiparancsolt a házból. Arra számítottam, ha lesz egyszer egy valódi pörgethető karmesteri pálcám, más belátásra birhatom Kalpurniát, ezért nagyon meghatott Jem ígérete.

Mrs. Dubose a verandáján üldögélt. — Hát ti meghova mentek iskolaidőben? — kiáltott ránk. — Tanulás helyett csavarogtok, mi? Majd telefonálok az igazgatónak és elmondom neki. — Kezével elindította a tolókoszi kerekét, s ennek megfelelő arkifejéssel nézett ránk.

— De hiszen ma szombat van Dubosené asszonyság — mondta Jem.

— Mi a különbség, ha szombat van? — folytatta konokul. — Szeretném tudni, van-e sejtelve róla apátoknak, hogy mit csináltak?

— Kérem Dubosené asszonyság, mi önállóan járunk a városba, mióta ekkorák voltunk, ni, — Jem mintegy félméternyi magasságban a gyalogjáró szintje fölé nyújtotta a kezét, jelezve, hogy mióta.

— Nekem ne hazudj Jeremy Finch — süvített felénk — tudd meg, Maudie Atkinson elmesélte, mi van a rovásdóm, ma reggel eltörted a vízcsapját. Meg is mondja apádnak, akkor aztán meglátod, mi lesz, még majd azt kívánod, bár sose születél volna! Ha jövő héten nem küldenek el a reform-iskolába ne legyen Mrs. Dubose a nevem.

Jem, aki mult nyár óta a közelében sem volt Maudie vízcsapjának, s jól tudta, hogy Maudie nem árulná őt be akkor sem, ha valóban kárt tett volna, hevesen tiltakozott.

— Velem ne feleselj — üvöltötte Mrs. Dubose. — Te pedig... — és reumától göresős csomókba torzult ujjával reám mutatott — te meg, hogy mersz ebben az overallban járkalni? Csinos kis ruhát kellene viselned és „leibehent” kis kisasszony. Mi lesz belőled, ha felnősz, pincérnő, mi, bizonyára valami olcsó pincérnő, ha meg nem javulsz idejében... Egy Finch-sarjadék, pincérnő... az Okay-kávéházban... Hah!

Szörnyen megdöbbentem. Az Okay-kávéház kétes hírű intézmény volt a városi főtér északi szegletében. Rémtünten kaptam Jem keze után, de ő szórakozottan kiszabadította magát.

— Gyerünk innen Scout — sugta a fülembe — ne törődj vele, mit beszél, csak menjünk már. Emeld fel a fejed és légy uriember!

De Mrs. Dubose még nem engedett el. — Nem elég, hogy egy Finch-lányból pincérnő lesz, a másik Finch még hozzá niggerekért harcol a bíróság előtt.

Jem megmerevedett, Dubosené asszony nyila célba talált és ő maga is nagyon jól tudta ezt.

— Igen, igen, mi lesz már ebből a világból, ha egy Finch szembeszáll a családjá hagyományával? Majd én megmondom, mi lesz! — Kezét a szájához emelte és amikor elhúzta onnan hosszú, ezüstös nyál szál úszott utána a levegőben. — Az apád se különb, mint a niggerei és pontosan annyit ér a munkája!

Jem vérvörös arccal bámult az öregasszonyra. Megragadtam a kabátja ujját és elvonsoztam onnan, de még tovább is utánunk süvített eszeveszett szitkozódása családunk szégyenteljes hanyatlásáról, morális visszafejődéséről és e tirádában a főhelyet az a megállapítás foglalta el, miszerint a Finch-család tagjainak felerésze elmeegógyintézetbe való ugyan, de ha anyánk élné, nem jutottunk volna ilyen szégyenteljes állapotba.

Nem tudtam pontosan, mi bántja Jemet leginkább, de feltételeztem, hogy Mrs. Dubose ama megállapítása, mely a család elmeállapotát taglalta. A közelmult idők során már szinte megszoktam, hogy az engem ért sértetések állandó célpontja az apám, de most ért először támadás felnőtt részéről emiatt. Mert Atticusra vonatkozó megjegyzéseitől eltekintve Mrs. Dubose sértetései a szokványos keretek között mozogtak. A levegőben már a nyár hangulata remeggett, árnyékban hűvös volt ugyan még, de a nap már melegen sütött, ami azt jelentette, hogy közeledik a szép idő. Vége az iskolának és jön Dill.

Jem megvásárolta a kis gőzgépet és elindultunk az Elmore hangszerbolt felé a pörgethető karmesteri pálcáért.

Jemen nem látszott a nagy boldogság, új kincse birtokában a gőzgépet egyszerűen zsebre vágta és esendben megindultunk hazafelé. En már útközben gyakorlatozni kezdtem a pálcával és kishiján mult, hogy bele nem botlottam egyik szomszédunkba, aki az utcán szembejött velünk.

— Nocsak, nocsak, talán ügyelnél magadra, Scout!

Mire Mrs. Dubose házához értünk, az én pörgettyűs karmester-pálcám csupa maszat volt az utca porától, amibe néhányszor beleesett.

Dubose asszony nem volt látható a verandán.

A későbbi évek folyamán sokszor elgondolkoztam azon, vajon mi volt az oka annak, hogy Jem megszegett a „légy uriember!” kötelezettséget és azt a

tudatosan tisztességes magatartást, amit magára vállalt.

Jemnek valószínűleg éppen annyi gunyolódást és csufolkodást kellett elszenvednie, mint nekem, amiért Atticus elvállalta egy néger védelmét s ő természetesen találta, hogy mindvégig megőrizze nyugalmatát, annál is inkább, mert természetből fogva nyugodt fiú volt, nem pedig hirtelen haragu, lobbanékony. De akkor nem találtam más magyarázatot arra, amit tett, csak azt, hogy Jem elvesztette egy pillanatra a józan eszt.

Amit Jem tett, voltaképpen nem volt más, mint amit magától értetődően magam is megtettem volna, — ha nem ígérem meg Atticusnak, hogy mindenáron fegyelmezett maradok. És fogadalmam arra is vonatkozott, hogy nem harcolok undok öregasszonyok ellen.

Mert amikor odaértünk Mrs. Dubose kapujához, Jem váratlan mozdulattal kikapta kezemből a pörgethető karmesteri pálcát és mint cséphadaró, úgy rohant fel a lépcsőkön, magáról, mindenről megfeledkezve, még azzal sem törődött, hogy az öregasszony sáljai és takarói között valószínűleg pisztolyt rejteget és ha el is véti a lövést, szolgálója Jessie bizonyára nem hibáz majd.

Csak akkor kezdett lassan csillapulni, mikor Mrs. Dubose kertjének kaméliáit az utolsó szál bimbóig a pálcával le nem kaszálta, míg a földet el nem borította a zöld levelek, bimbók, virágok tengere. Akkor térde közé fogta a botot, kettétörte és ledobta.

De ekkor én már sikoltoztam. Jem a hajamat rángatta és egyre azt hajtogatta, hogy nem bánta meg, amit tett s ha alkalma lenne rá, újra megtenné ugyanazt és ha nem fogom be a számat, egyenként kiráncigálja minden szál hajamat. De én nem fogtam be a számat és ő rugdosni kezdett, úgy hogy elvesztettem az egyensúlyomat és arccal a földre buktam. Jem durván felségített, de láttam, hogy borzasztóan sajnálja, amit velem tett. Csak éppen nem volt mit mondania.

Aznap délután úgy határoztunk, hogy nem megyünk ki Atticus elébe. A konyhában lábatlankodtunk, míg Kalpurnia ki nem kergetett. Ugy éreztem, hogy valami néger-varázslat útján már mindenről tudott. Azt nem mondhatom, hogy e pillanatban a vizsgálás forrása lett volna számunkra, de Jemnek adott egy forró vajas szendvicset, amit ő megosztott velem. Ugy ízlett, mint a vatta.

A konyhából bementünk a nappaliba. En egy képes sportújságba temetkeztem és az első oldalon mindjárt ráakadtam futballkapus bálványunk fényképére, amit megmutattam Jemnek. — Pontosan olyan, mint te vagy — mondtam, mert úgy éreztem, hogy ennél kedvesebbet már nem is mondhatok. De ez sem használt. Jem az ablak mellett ült összegörnyedve egy hintaszékben és összeráncolta a szemöldökét. Némán várakoztunk. A nappal fényei már megfakultak.

Két geológiai korszak mult el fölöttünk (nekem legalább is úgy tűnt), amikor végre meghallottuk Atticus lépteit az ajtó előtt. A kapu hangos csattanással becsukódott, szünet... Atticus a kalapfogashoz lép a haliban... és már halljuk is: — Jem...! A hangja olyan, mint a téli szél.

Apa belép, felkattintja a nappali szoba mennyezetvilágítását s ott talál bennünket némán, dermedten, sápadtan. Egyik kezében az én kettétört karmesterpálcámat tartja, melynek piszkos sárga bojtja megtépetten fekszik a szőnyegen, — s a másik, ki nyújtott kezében egy maréknyi duzzadt kaméliabimbó.

— Jem — kezdi Atticus — te vagy felelős ezekért...?

— Igenis apa.

— Miért tetted?

Jem halkán válaszol. — Azt mondta, hogy niggereket védsz, meg mindenféle szemét népséget.

— Azért tetted, mert ezt mondta?

Jem ajka megmozdult, de az „igenis apa” alig hallható.

— Fiam, nincs kétségem aziránt, hogy kortársaid sokat gyötörnek azért, mert én „niggereket védek” — ahogy mondd, de egy beteg, öreg hölgygel szemben ilyesmit tenni, megbocsáthatatlan. Azt tanácsolom, menj át hozzá, beszélj vele és utána azonnal jőjj haza.

Jem nem mozdult.

— Gyerünk... — mondtam és megindultam Jem nyomában az ajtó felé. — Te jőjj vissza — szólott utánam Atticus. Visszamentem.

Atticus leült a hintaszékbe, melyből Jem felkelt, fogott egy ujságot és belemélyedt. Képtelen voltam felfogni, hogy tud ott ülni hidegvérűen és ujságot olvasni, amikor — könnyen meglehet — egyetlen fiát az Északamerikai Egyesült Hadsereg egy ócska pisztolyát leglyilkolhatják.

Nem mondom, előfordulhat már velem, hogy Jem addig hosszantott, ellenkezett velem, míg meg tudtam volna ölni, de most, hogy erre a lehetőségre sor kerülhet, rájöttem, hogy mégis ő az én egyetlen testvérem. Atticus azonban, úgy látszik nem ébredt ennek tudatára, vagy ha igen, — nem bánta.

Mennyire gyűlöltem őt ebben a pillanatban, de ha az ember felizgatja magát, könnyen kimerül. Nem sokára ott kukoltam az őieben s ő magához ölelt.

— Nagy lány vagy már ahhoz, hogy ringassalak, — mondta.

— Mondd csak, neked mindegy, hogy mi történik velem? — kérdeztem. — Egyszerűen odaküldted, hogy agyonlőjjék, amikor csak annyi a büne, hogy kiállt érte.

Atticus az álla alá szoritotta a fejemet. — Egyelőre semmi ok az aggodalomra. Sose hittem volna, hogy Jem lesz az, aki elveszti a fejét, mindig azt hittem, veled lesz baj.

— Egyáltalán nem látom be, miért kell nekünk uralkodni magunkon, mikor például az iskolában soha, egyetlen gyerek sem tartja vissza magát semmilyen kitérésről.

— Scout — szól komolyan Atticus, — mire eljön a nyár, sokkal rosszabbak is következhetnek és tudod meg, fegyelmezni kell magad. Jól tudom, igazságtalanság részéről veled és Jemmel szemben, de néha előfordul, hogy az ember olyan helyzetbe kerül, ami elől nem térhet ki és meg kell őriznie a nyugalmat akkor is, ha döntésre kerül a sor. Nos, egyelőre csak annyit mondhatok, mire felnőtök, talán mégis megértéssel gondoltok ezekre az eseményekre, s azzal az érzéssel, hogy nem hagytalak benneteket cserben. Ez az ügy. Tom Robinson ügye, olyan probléma, ami az ember lelkiismeretének eszenciáját jelenti... Scout, nem tudnék templomba járni és imádni az Istent, ha nem próbálnám megmenteni ezt az embert.

— Atticus, bizonyára tévedsz...

— Hogy érted ezt?

— Mert sokan úgy gondolkodnak, hogy nekik van igazuk és te tévedsz.

— Bizonyára jogosan gondolkodnak így és minden tisztelet megilleti őket a véleményükért — mondta apa, — de nekem elsősorban magammal kell tisztáznom a kérdést, és a „többiek” csak ezután jönnek. Egyetlen tényező van, ami nem alkalmazható a többség szokásaihoz, az az ember lelkiismerete.

Mikor Jem hazajött, még mindig ott ültem Atticus térdén.

— Nos, fiam? — kérdezte apa és letett a földre. Titkon Jem arcát figyeltem, úgy láttam, hogy a fiu egy darabban maradt, de a szemében valami furcsa kifejezés ült. Lehet, hogy Mrs. Dubose egy adag hasajtót adott be neki?

— Rendbehoztam a kertjét és bocsánatot kértem tőle. Mondtam, mennyire sajnálom, ami történt és hajlandó vagyok akár szombaton is dolgozni, hogy megpróbáljam visszanöveszteni a virágait és...

— Nem kellett volna azt mondanod, hogy sajnálod, ha nem sajnálod. Jem, ő beteg és öreg. Nem vonható felelősségre azért, amit mond és tesz. Bevallom, szívesebben vettem volna, ha velem beszél meg a kérdést helyettetek, de a dolgok nem mindig kedvünk szerint alakulnak.

Ugy látszott, Jemet elvarázsolta a szőnyeg egyik rózsamintája. — Atticus, — szólalt meg végre — azt akarja, hogy felolvassak neki.

— Hogy felolvass...?

— Igen. Hogy minden délután, amikor hazajövök az iskolából és még szombaton is olvassak neki két óra hosszat fennhangon. Atticus, meg kell ezt nekem tennem?

— Feltétlenül.

— De ő azt akarja, hogy egy hónapig minden nap...

— Akkor megteszed egy hónapig minden nap.

Jem a lába nagyujját gondosan elhelyezte a rózsaminta közepében és erősen odanyomta. Végül is szólt: — Atticus, én nem bánom, ha kint az utcán... de odabenn a házban, olyan sötét és bozongató... a mennyezet csupa árnyék és mindenféle...

Atticus kéréseketlenül mosolygott. — Ez már a fantáziádtól függ, próbáld azt képzelni, hogy a Radley-házban jársz.

★

A következő hétfő délután Jemmel együtt kapaszkodtam fel a Dubose-ház lépcsőin és beléptem a hall nyitott ajtaján. Jem az *Ivanhoe* egy kötetével a kezében és magasrendű ismereteivel telve bekopogott a második baloldali ajtón.

— Mrs. Dubose?

Jessie nyitott ajtót és bebocsátott a szobába.

— Te vagy az Jem Finch? — kérdezte a szolgáló — és magaddal hoztad a hugodat is? Igazán nem tudom...

— Bocsásd be mindkettőjüket Jessie — szólalt meg Mrs. Dubose és beléptünk a szobába. Jessie eltiint a konyha felé vezető folyosón.

Nyomasztó szag ütötte meg az orromat, amint átléptem a küszöböt. Olyan szag, amivel számtalanszor találkoztam már esőverte, dohos, öreg házakban, ahol naftaolaj-lámpa világította meg a nyirkos, korhadt berendezést és a szürkére penészedett ágyneműt. Ilyen környezet mindig félelemmel és gyanakvó várakozással tölt el.

(Folytatás következik)

